

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení zákon č. 81/2025 Z. z., ktorým sa zabezpečuje vykonávanie niektorých opatrení Európskej únie na zmiernenie globálneho odlesňovania a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa predkladá ako iniciatívny návrh.

Od 23. júna 2023 je účinné nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 (Ú. v. EÚ L 150, 9. 6. 2023) v platnom znení (ďalej len „nariadenie o odlesňovaní“). Nariadenie o odlesňovaní ukladá povinnosti hospodárskym subjektom a obchodníkom, ale aj členským štátom Európskej únie v oblasti umiestňovania na trh, sprístupňovania na trh a vývozu príslušných komodít, ktorými sú káva, drevo, kakao, sója, palma olejná, kaučuk a hovädzí dobytok a príslušných výrobkov s cieľom prispieť k zníženiu globálneho odlesňovania a podielu Európskej únie na emisiách skleníkových plynov a strate biodiverzity.

Nariadenie o odlesňovaní sa podľa vyhláseného znenia malo začať uplatňovať od 30. decembra 2024, avšak na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/3234 z 19. decembra 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1115, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa dátumu začatia uplatňovania (Ú. v. EÚ L, 2024/3234, 23. 12. 2024), sa termín začiatku uplatňovania posunul na 30. december 2025. Slovenská republika prijala k nariadeniu o odlesňovaní implementačný predpis, ktorým je zákon č. 81/2025 Z. z., ktorým sa zabezpečuje vykonávanie niektorých opatrení Európskej únie na zmiernenie globálneho odlesňovania a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, pričom účinnosť predmetných ustanovení tohto zákona bola v súlade s nariadením o odlesňovaní ustanovená na 30. december 2025.

Európska komisia 23. septembra 2025 na zasadnutí Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo oznámila zámer opakovane odložiť termín začiatku uplatňovania nariadenia o odlesňovaní o jeden rok na 30. december 2026, pričom ako dôvody uviedla obavy z narušenia svetového obchodu a nepripravenosť technických kapacít informačného systému zriadeného podľa čl. 33 nariadenia o odlesňovaní, ktorý je pre jeho správnu aplikáciu nevyhnutný. Následne 21. októbra 2025 Európska komisia predstavila návrh na zmenu nariadenia o odlesňovaní, v ktorom navrhuje viacero zmien a doplnení týkajúcich sa najmä pojmov, zníženia rozsahu povinností a odloženia uplatňovania nariadenia pre určité subjekty a zavedenia prechodného polročného obdobia bez sankcií.

Z dôvodu, že zmena nariadenia o odlesňovaní je v súčasnosti len v štádiu návrhu a s ohľadom na dĺžku legislatívneho postupu Európskej únie, ako aj dĺžku následného legislatívneho procesu v Slovenskej republike je potrebné odložiť účinnosť zákona č. 81/2025 Z. z. a vytvoriť časový priestor na jeho novelizáciu v súlade s pripravovanými zmenami nariadenia o odlesňovaní po ich schválení a na zabezpečenie dostatočnej legisvakančnej lehoty pre adresátov predmetnej právnej úpravy. Oneskorená zmena zákona č. 81/2025 Z. z., tzn. zmena po nadobudnutí účinnosti dotknutých ustanovení 29. decembra 2025 a 30. decembra 2025, by mohla ohroziť plnenie záväzkov Slovenskej republiky voči

Európskej únii a tiež výkon štátneho dozoru v oblasti uvádzania dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh, keďže by Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia mohla stratiť právny základ k výkonu štátneho dozoru v oblasti uvádzania dreva na vnútorný trh Európskej únie, čím by došlo k znefunkčneniu činnosti orgánu štátnej správy pre štátny dozor nad legálnym trhom s drevom a výrobkami z dreva. Zároveň by Slovenská republika bez adekvátnej a včasnej zmeny zákona č. 81/2025 Z. z. nemohla plniť povinnosti voči Európskej únii, ktoré jej vyplývajú na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010 z 20. októbra 2010, ktorým sa ustanovujú povinnosti hospodárskych subjektov uvádzajúcich na trh drevo a výrobky z dreva (Ú. v. EÚ L 295, 12. 11. 2010) v platnom znení.

Cieľom návrhu zákona je posunutie účinnosti niektorých ustanovení zákona č. 81/2025 Z. z., ktorými sa vykonáva nariadenie o odlesňovaní v nadväznosti na návrh Európskej komisie na zmenu nariadenia o odlesňovaní z 21. októbra 2025. Okrem uvedenej technickej zmeny termínu nadobudnutia účinnosti zákona a súvisiacich prechodných ustanovení sa nenavrhujú žiadne iné zmeny vecného charakteru.

Návrh zákona z uvedených dôvodov nebude mať vplyvy na podnikateľské prostredie, rozpočet verejnej správy, limit verejných výdavkov, životné prostredie, manželstvo, rodičovstvo a rodinu, sociálne vplyvy, vplyvy na informatizáciu spoločnosti ani vplyvy na služby verejnej správy pre občana. Návrh zákona nebol predmetom konzultácií s dotknutou podnikateľskou sférou, keďže nemá vplyvy na podnikateľské prostredie. Predmetom návrhu je len technická a zároveň naliehavá úprava termínu nadobudnutia účinnosti zákona.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právnymi aktmi Európskej únie.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.